

CORRECTIESLEUTEL **WERKBOEK** KIJKER 8: LES 4: BEGRIJPEND LEZEN: IK KAN EEN TEKST HELEMAAL BEGRIJPEN DOOR

Waarom een jair ook een jaar was.

Het Nederlands dat tussen 1150 en 1500 werd gesproken wordt Middelnederlands genoemd. Het waren eigenlijk een heleboel **streektalen** bij elkaar, die net zo verschillend klonken als nu het West-Vlaams en het Amsterdams.

Er bestonden nog geen afspraken over welke spelling goed was en welke niet, dus eigenlijk was elke manier goed.

Je kon hant met een t schrijven en handen met een d. Het woord jaar werd geschreven als jaar of jaer of jair. Allemaal goed.

Soms werden er woorden aan elkaar geplakt. 'Hoe heet je?' was 'Hoeheeti?' en 'Slaap je?' was 'Slaepstu?'

Gelukkig werden niet alle woorden aan elkaar geplakt, want dat is lastiger om te lezen dan wanneer er tussen elk woord een beetje wit zit, vind je niet ik wel.

10 Ken je een ander woord voor streektalen? Noteer.

dialecten

11 Een taal zonder spellingregels, wat vind je daarvan? Bespreek.

12 Zet streepjes tussen de woorden in bovenstaande zin.

Heel veel mensen konden trouwens niet lezen en schrijven. Er waren nog niet veel scholen en er was ook geen wet waarin stond dat iedereen het moest leren.

De monniken die boeken overschreven, konden natuurlijk wel goed schrijven. Dat moest ook. Toen aan het eind van de middeleeuwen de boekdrukkunst werd uitgevonden, hoefden de monniken niet zoveel meer over te schrijven. Er werd een handig systeem bedacht van losse, loden letters, waarmee je woorden kon vormen en een stempel maken zo groot als een bladzijde.

13 Welke handige uitvindingen worden vandaag nog meer gebruikt om tekst te verspreiden? Bedenk er twee.

bv. e-mail en printer

Er werden in die tijd prachtige verhalen geschreven, die we nu nog niet vergeten zijn. Zoals over Reinaert de vos, die de andere dieren te slim af is. Ze zijn door de eeuwen heen telkens opnieuw verteld, in een Nederlands dat steeds meer ging lijken op het Nederlands dat we nu kennen. Want het Middelnederlands is voor ons moeilijk te lezen.

uit *Waarom een buitenboordmotor eenzaam is*, Joke van Leeuwen, Ons Erfdeel

GEBRUIK TE MAKEN VAN MIJN STAPPENPLAN (DEEL 2)

14 Welke tekstsoort is dit?

informatieve tekst

15 Wat heb je geleerd uit deze tekst?

Stap 1: Bespreek samen wat je leerde uit deze tekst. Markeer in de tekst de woorden die belangrijk zijn.

Stap 2: Verzamel de woorden die je markeerde in een woordenweb.

bv.

Stap 3: Antwoord met een zin.

Noteer hieronder wat je leerde over de geschiedenis van onze taal.

- bv. - Heel weinig mensen konden lezen en schrijven.
 - Er waren geen spellingafspraken.
 - Het Standaardnederlands dat we nu kennen en gebruiken is erg veranderd doorheen de eeuwen.

Tybeert riep het uit en verried
 zo zichzelf in zijn nood.
 Hij riep zo luid,
 met een meelijwekkende blik,
 dat Reynaert het tot op straat kon horen,
 buiten, waar hij alleen stond.
 En riep: 'Vind je de muizen lekker,
 Tybeert, en goed vet?'

